

■

Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de toegankelijkheid van bos-, natuur- en parkgebieden
- 622 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Minister, volgens uw beleidsbrief Leefmilieu 2011-2012 beschikte Vlaanderen in mei 2011 over 25 toegankelijkheidsregelingen nieuwe stijl, goed voor 2073 hectare toegankelijk bos conform de actuele toegankelijkheidsregeling, volgens het besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2008. Daarmee zouden we wel wat achter op schema zitten wat betreft het behalen van de doelstelling inzake ‘Oppervlakte aandeel toegankelijke natuur- en bosgebieden met toegankelijkheidsregeling’. U zou tegen 2015 voor 60 procent van de bossen zo’n toegankelijkheidsregeling willen hebben.

Het openstellen van meer bos en groen voor derden is noodzakelijk met het oog op recreatie en vorming. Er moeten echter ook grenzen kunnen worden gesteld, waarbij de recreatieve functies goed worden afgestemd op de ecologische draagkracht van het gebied. Het is belangrijk dat er een goed evenwicht wordt gevonden.

De toegankelijkheidsregeling zoals beschreven in dat besluit van de Vlaamse Regering van 2008 is van toepassing op alle natuurreservaten en bossen, met uitzondering van de privébossen die ontoegankelijk zijn gesteld of bossen waar geen verplichting tot opmaak van een beheerplan bestaat. De regeling legt de rechten en plichten vast van bezoekers van de domeinen. Ten aanzien van de genoemde gebruikers, zoals voetgangers en fietsers, kan telkens de toegankelijkheid worden geregeld en dus ook worden beperkt. Ook de regelingen voor speelzones, bivakruimtes en hondenzones worden in de toegankelijkheidsregeling opgenomen. De terreinbeheerder ziet toe op de naleving van de toegankelijkheidsregeling.

Minister, het doel is om tegen 2015 60 procent van de domeinen toegankelijk te maken. Volgens artikel 17 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2008 is het ook de bedoeling dat binnen de zes jaar alle bestaande toegankelijkheidsregelingen worden aangepast. Denkt u dat die termijn kan worden gehaald?

Naast openbare bossen en natuurreservaten beheren openbare instanties, waaronder het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), ook andere terreinen zoals parken en natuurgebieden zonder reservaatstatuut. In de meeste gevallen kan op die terreinen de toegankelijkheid enkel worden geregeld door een gemeentelijk politiereglement. Omdat personeelsleden van het ANB in een politiereglement niet bevoegd kunnen worden verklaard voor het handhaven van dat reglement, laat het toezicht in die gebieden soms te wensen over. Welke oplossing wilt u daaraan bieden?

Minister, welk afwegingskader dient de beheerder te gebruiken bij de afbakening van onder meer vrije wandelzones, speelzones en bivakruimtes? Er is een toetsingskader, maar zijn die criteria voldoende bruikbaar en transparant? Kunt u daarvan al een evaluatie geven?

Het grootste deel van het bosoppervlak wordt beheerd door privé-eigenaars. Welke initiatieven neemt u om meer private bos- en groengebieden toegankelijk te maken voor derden?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Eerlingen, bedankt voor deze vraag. Ik ga ervan uit dat het mogelijk moet zijn om alle bestaande toegankelijkheidsregelingen, opgemaakt volgens de oude regelgeving in het besluit van 1993, binnen de afgesproken termijn aan te passen aan het besluit van 2008.

Ik zal binnenkort ook een decretaal initiatief voorleggen, in het kader van een wetvereenvoudiging, om de verplichting tot opmaak van een toegankelijkheidsregeling te schrappen indien de toegankelijkheid beperkt blijft tot de wettelijk voorziene toegankelijkheid, namelijk de toegankelijkheid voor voetgangers op de boswegen. Zo wordt de administratieve vereenvoudiging doorgevoerd. Op die manier kunnen beheerders zich maximaal toespitsen op toegankelijkheidsregelingen voor bossen met een bredere waaier aan recreatiemogelijkheden. Voor natuurreservaten kan deze versoepeling dan eenvoudig worden toegepast via een aanpassing van het besluit van 2008. Specifiek voor deze gebieden met een bredere waaier aan recreatiemogelijkheden zal via verschillende communicatiekanalen gewezen worden op het belang en de noodzaak van een goed maatschappelijk gedragen toegankelijkheidsregeling. Ook voor de terreinen in beheer bij ANB geldt dit trouwens.

Er moeten ook goede werkafspraken worden gemaakt tussen de beheerders en de overheden bevoegd voor de handhaving. Ook meer participatie en preventieve technieken, gericht op sociale controle en verantwoordelijkheidszin, bieden mogelijkheden. Een voorbeeld daarvan is de actie 'honden aan de leiband', waarbij de boswachters op het terrein gesensibiliseerd worden om te praten tegen baasjes van loslopende honden om hen duidelijk te maken dat dat niet kan en om hen informatie te geven.

Eind 2009 kwam er een toetsingskader voor het gewenste recreatieve medegebruik van zowel bossen als natuurgebieden in functie van de ecologische draagkracht. Dit kader biedt een belangrijke houvast voor de beheerder bij het maken van de juiste afwegingen of hij het openstelt of niet, en op welke basis hij dat doet. Het kader is gebaseerd op wetenschappelijke kennis over de verstoringsimpact van diverse types van recreatie. De uitwerking is vrijwillig toepasbaar, pragmatisch en zeer laagdrempelig en is beschikbaar op de website van ANB.

Daarnaast zijn er ook speciale afwegingskaders voor speelzones. Die zijn opgesteld vanuit het standpunt van de spelende jeugd. Er werd samengewerkt met de Vereniging voor Bos in Vlaanderen vzw en het Steunpunt Jeugd vzw. Dat is ook een succesverhaal, te vinden op de website van ANB.

Daarnaast zijn er ook bivakzones, een nieuw concept dat bestaat sinds 2008. Ze mogen niet bereikbaar zijn voor gemotoriseerde voertuigen, moeten verafgelegen zijn van bestaande campings en dergelijke meer. Er zijn dus voorwaarden aan verbonden.

Een aantal extra initiatieven worden genomen om private bosgebieden en private natuurgebieden maximaal open te zetten. Zo zijn er subsidies. Eigenaars en beheerders krijgen subsidies voor het openstellen van het terrein. Normaal gezien is dat maximaal 50 euro per hectare. In private bossen kunnen ook subsidies verkregen worden voor speelzones, maximaal 100 euro per hectare. Daarnaast geven ook de bosgroepen advies. Op die manier proberen we echt een duwtje in de rug te geven.

Misschien lijkt het volgende niet zo interessant, maar het is toch wel een belangrijke stimulans, namelijk het feit dat de Vlaamse overheid jaarlijks een polis burgerlijke aansprakelijkheid afsluit ter ondersteuning van alle boseigenaars die hun domein openstellen. Dat is voor hen een belangrijke stap om dan effectief hun domein open te stellen.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Minister, ik dank u voor het antwoord. U maakt inderdaad al stevig werk van toegankelijke natuur. Het proces zal wel in een versnelling moeten komen om de termijnen te halen, maar ik ben blij dat u toch denkt ze te zullen halen.

Wat betreft de handhaving in de parken en natuurgebieden zonder reservaatstatuut, heb ik een vraag naar aanleiding van signalen van het handhavingsrapport van ANB. Blijkbaar wordt er een onderscheid gemaakt tussen natuurgebieden met reservaatstatuut en natuurgebieden zonder reservaatstatuut. Is het wenselijk om eventueel het besluit van de Vlaamse Regering aan te passen in de zin dat ANB daar meer handhaving kan toepassen, of is dat niet mogelijk?

Is het voldoende om privé-eigenaars van bossen subsidies toe te kennen? Zult u daar voldoende mensen mee overtuigen of hebt u het gevoel dat daar bijkomende actie nodig zal zijn?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Eerlingen, ik denk dat zowel wat betreft het Bosdecreet als het Natuurdecreet het niet nodig is om decretale aanpassingen te doen. We kunnen redelijk versoepelen op basis van wat we nu hebben. Ik ben wel bereid om nog eens te kijken of er aanpassingen nodig zijn.

Ik heb de indruk dat steeds meer private bossen worden opengesteld. Het onderhoud is niet evident. Dan krijgt men die kleine stimulans van middelen om het open te stellen en dan heeft men ook de middelen om het bos te onderhouden. Ik kom geregeld samen met de bosgroepen. Die ervaring is positief. Heel wat eigenaars stellen hun eigendom al open. Ik heb indicaties dat dat goed loopt.

Je kunt altijd zeggen: moet er niet meer komen? Het is niet enkel de subsidie maar ook de begeleiding vanuit de bosgroep die de stimulans geeft. Moeten we meer bieden? U weet dat de financiële context niet van die aard is om dat te doen. Het gaat echter niet alleen om middelen, maar ook om omkadering. Zo is er dan de polis burgerlijke aansprakelijkheid, maar ook de begeleiding van de bosgroepen zelf die we ook subsidiëren om de private eigenaars te begeleiden. Dat is ook een duidelijke extra stimulans voor de eigenaars om daartoe over te gaan.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Het moeten inderdaad niet alleen subsidies zijn, maar het totale pakket is belangrijk om mensen te overtuigen. Ik hoop dat we daar binnenkort resultaat van zullen zien.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■